

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Egy korszakalkotó eszme.

A Magyar Gazdaszövetség, amelynek az a célja, hogy a kisemberek sorsán javithasson, legujabban ilyen okos dolgot gondolt ki. A földbérlő szövetkezetek alakítását vette tervbe.

Ez az eszme fontos szociális feladatok szolgálatában áll. Tudjuk, hogy Magyarországon több millió hold föld van a bérlők kezében, amely földet legnagyobb részben egyes bérlők védik. Ott, ahol a bérletek lejárnak, a Gazdaszövetség támogatásával kigazdák és földmivelő munkások fogják a földbirtokot kivenni ezután haszonbérbe.

Üdvözljük a Magyar Gazdaszövetséget, mert ezen gondolata józan és komoly, eleven és mélyreható. Többet ér, mint a szellemi erők kapitálisából ömlő aranyzavak bokrétaí, mert megvalósításával a népek ezreinek ajkán csendül fel a hálaadó szó azokért, kik az ország népének kenyeret, földet adnak.

A föld! Mily fenséges erő rejtőzik azon a fekete rögökön, azon a sárga agyagon, azon a szürke homokon! Még a silány szikes talaj is, titkos erővel

vonzza magához az áldott kenyér kérges tenyerű parasztját. Egy-egy darabka föld jellemképző, hazafiságra indító eszköz ebben az országban, hol daloló népek hasítják a barázdákat, égető nap hevében kaszálják a kalászos buzát. A varrótű, a kalapács, a ráspoly is szünetel, mikor aratnak a szántóföldeken, mikor a termés learatása forog szóban.

A földmivelő nép minden sóhaja a földje felé száll, ezt nézi aggodalommal, mikor a felhőfoszlányok veszedelmes torlódása jeges esőt jósol, az csal ajakára mosolyt, mikor a buja vetés eleven levelein megül az est-hajnal, a pacsirtaszóval üdvözölt reggel harmata, ettől bucsuzik sirva, mikor a gazdagodás démona Amerika felé űzi. Sívargó lelke mindég azon a gondolatokon munkál, hogy mentől több földje legyen és ha el is indult a kivándorló hajón Amerikába, ahol ugy hallotta, hogy ott nagy a kereset, egy szép napon mégis hazajön, itthon földet vásárol és tovább szántja a földet, amely neki a legszebb foglalkozása.

A földbérlésnek szövetkezés utján

való létrehozatala igen fontos feladatok szolgálatában áll. Nem frázis a kijelentés, csak figyeljük meg a nép szeretetét a földhöz. Mennyi könny fakad azok szemében, kik birtak valaha egy talpalatnyi földet és amely a végrehajtó dobján más kézre került. Elkeseredése szomorú tragikum, egy-egy kifakadása megindítóbb a tragikai hősök bukásánál, mert e keserű feljajdulásokban, a föld eszméjéhez való szívós vonzódása egyben arra inti a kormányhatalmat és a társadalmat: hogy ez ország főséges ereje: a föld és a legigazibb munkaszeretet a földmivesé, mely országunk boldogságának az alapvető fundamentuma.

Mikor a nép csüggedő lelkének tanúságait a Magyar Gazdaszövetség figyelembe veszi és bérlőszövetkezeteket óhajt létesíteni, a sajtónak nagyon eminens kötelessége, hogy a társadalom vezető embereit, segítségét kérje a hazafias misszióhoz.

Mert mit akar a Gazdaszövetség? Ha a község határában, a birtokokon lejár a földbérlés, ő maga anyagi támogatásával akar segíteni a kisemberek szándékán. Azt akarja, hogy a bérleti

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Édes hazám . . .

Édes hazám; szentek szentje!
Mi átok úz, mi sors kerget? . . .
Hogy akiket fölemeltél,
Azok rúgnak, azok vernek.

Hová lett a turulmadár,
Mely tárt föléd védő szárnyat?
Kétfejű sas uralg ma már;
Tépve szíved, tépve májad! . . .

Török tatár vad hordái,
Néped óh hányszor kifoszták!
De egy se bánt oly galádul
Veled, — mint a Frigyes osztrák! . . .

Nem elég hogy véred issza . . .
Jogunkon is lábbal tipor . . .
Ősi nyelvünk is kitépné,
Ha fogunk nem von': a bitor! . . .

A szabadság oltárának
Köveit is széjjel szórta . . .
És mi türjük, békén türjük,
Több mint háromszázad olta! . . .

Vértanuink vére fölsír
Még ma is, a magas égre . . .
S szívünk, mint a néma kráter,
Melyből a szenttűz kiége!!

De nem! de nem! csak a vámpyr
Legyezett el hangos szárnynyal! . . .
. . . Ujra virrad a vak éjben;
Lelkünk ismét fennre szárnyal! . . .

Mint pirosuló hajnal fénye:
Kigyul ismét szívünk lángja . . .
S ez a szent láng . . . s kardunk éle
Büszke fényt hint szép hazánkra! . . .

Ujra fölpezsg a kuruc vér;
Régi honvéd újra támad . . .
S azt kiáltja: „Csak előre!”
Hős magyar . . . ne hagyd hazádat!!

Illyés Bálint.

Silány szüret.

Irtó: Kajabusz.

„Nem adom száz forintért, hogy szőlőm nines!” Ez az elkoptatott sóhajlás rebben el sok ember ajakáról a Kegyelem 1905-ik esztendőjének őszén, mikor szüretelni kéne. Igenis, mert a szőlőtermést még úgy le nem gyalázta az időjárás, mint ebben az évben, már t. i. a mi határunkon. Nyár elején két izben is oly rejtelmes köd borult a szőlőre, amilyen sűrű köd csak a norvég irodalmi társaságok díjaira pályázó balladákban található. Már ez beadott a szőlőknek, mert a

fürtök esutája kezdett rothadni s végre az egész szőlőfej öngyilkossá lett. A peronoszpora — mint az osztrák teszik — fokozottabb erőszakoskodással lépett föl, úgy hogy minden husevő napon permetezni kellett volna. Juliusban aztán megadta a kegyelem-döfést a jég. Két izromban is végigpaskolta a megmaradt nyomoruságos termést. A cecei ember elkeseredve panaszkodta, hogy: Hej! de látogat bennünket az Isten! Mire a bogárdi mély rezignációval tóditja: Magukat még csak látogatja, de nálunk már állandóan itt lakik.

Igy hát a szüretnek „löttek” errefelé.

A pásztor hosszú botjára támaszkodva csak úgy általában pipál maga elé. A gyereke, a Pista, mintha sorvadásos volna, mint az árnyék. Pedig más években, szüreti időben föl szokott perdülni a gyerek. Az arca hasonlított valami műkedvelő társaság kortinájához, mely ha akarom: középkori lovagvár; ha akarom: modern palota; ha akarom: tájkép. A mosdást prolongálták részére a szüléi egész karácsonyig. Bezzeg nines most módja a gyerekeknek bemoeskolni a pófáját. Szőlőt nem ehét, alig láthat.

vállalkozásban a legszegényebb, de tisztességes, becsületesnek ismert ember is részt vehessen kevés pénzzel, könnyen törleszthető kölcsönrel.

Azt akarja, hogy a nép maradjon itthon. Maradjon itthon a java, a tevékeny munkás. Azt akarja, hogy a távollévőket is az édes hazába vonzuk. Kevés úgy is itt a nép, valamennyi érdekesére szüksége van a hazának, hogy erősödjünk, fejlődjünk és minden körülmények között lehessen a nép erejére támaszkodnunk.

Csak úgy fog ez a nép nagy alkotásokat keresztül vinni, ha asztalán kenyér lesz, ha sok ember, sok munkakerő vetélkedik egymással a különbkülönb munka létesítésén.

És ezzel mindent elmondottunk. Sokat lehetne még írni ez eszme szépségéről, szinte kínálja magát a retorika sok színes jelzője. Maga a gondolat azonban szebben beszél, hogy sem virágokkal rakjuk meg a lombos fát, amelyről nem látszanék a gondolat, az életerős törzs.

Korszakalkotó eszmének nevezzük, mert megvalósulásával látjuk az új Magyarország népének boldogságát, a magyar föld gazdaságosabb kezelését, amellyel a nép jut vagyionhoz, nem pedig a kapzsi üzérkedés hatalmi vágyáért ragaszkodó tőkepezések tábora, kik között, tisztelet a kivételnek, oly sok volt a nép verejtékét fitymáló góggal és kicsiny lenézéssel bíró emberek társasága, akik reászorultak a kis emberek munkájára, de akik e munkát garasoskodó fizetéssel honorálták és ennek eredményeképpen: ezrével tódult a nép Amerikába.

Mi, akik a Gazdaszövetség ez eszméjét lapunk vezető heiyén im ismertet-

Mert ami megmaradt is, szálanomra méltó. Egy-egy kiáltásnyira egymástól a tökéken affektált szemérmességgel függnek a fűrtök, mint a lányos háznál a lányok, ha fiatalember botlik közéjük. A kacér Dinka, az egészséges Kadarka, a pongyola Gohér, a lágy szívű Sárfehér, a hiu Hárslevelű, akinek „illik rettenetes, hogy egy kicsit szeplőhelyes”, a pallérozatlan Tótfekete, a goromba Tökszőlő, a paesulis Izabella stb. stb. más-kor várakozásteljesen pislogtak ki a zöld levelek alól. Most azonban ágról szakadt rongyos állapotban siralmaskodnak a karó mellett, mert zöld levél kerek átaljában nincs. Megpörköldött. A legnagyobb része azonban a megnevezett szőlőknek követte Fejérváry miniszter példáját és beadta a lemondását.

Máskor zaj verte föl a szőlőhegyet. A segédtanító bariton hangja átzengett a völgyön, amint állította, hogy: „Huncut, aki ki nem issza”. A szüreti vakációt kint lakta el a présházakban s evett nap mint nap olyan kitartással, mint egy 48 órán át gyalogolt kolduló barát. Társai voltak a vállalkozó szellemű díjnokok, imnokok, mert ezek is megérik a szüretet messziről, mint a varju

jük és e gondolat megtestesítésével — a földbérlet szövetkezésnek nagy jövőt jósolunk, szinte látjuk a visszaköltözött népet, hogy hazajöttében, mint dübörög talpa alatt a föld, melyre a nép leborul, hogy vele érintkezzék, azt soha többé el ne hagyja, a föld legyen az: mely is eltakar.

A csenevész munka.

Ősz van. A hulló sárga levelek halomra esnek a kopaszodó fák alatt, maga a természet siet az ő csendes birodalmába; hogy hirdesse az enyészetet. Megszűnik az élet a dalos erdő-kön és ilyenkor mintha az embert is megszállná valami intelem.

Ember! Éld át az életet olyan gazdag termésekkel, mint a harmonikus szép természet, mert eljön a társadalmi élet enyészete is.

Valóban csak ősz táján indul meg az élet — a társadalomban: mikor a természet hervadása, az enyészetet juttatja eszünkbe. Az iskolák megnyitásával népesülnek be a társaskörök, akkor kezdünk érdeklődni, a közügyek iránt.

Más kérdés, hogy milyen eszmékkel lépünk a társaskörökbe és hogy mily értéket képvisel a mi érdeklődésünk.

Azt nem tagadhatjuk, hogy nálunk Magyarországon töméntelen mennyiségben alakultak egyesületek. Éppen az a baj, hogy tulontul sok egyesület van, ahol az erők szétforgácsolódnak és ahány foglalkozás van: annyi az egyesület. Így csak alig egypár tud prosperálni, alig egy-kettő tud mozgó szerepet vinni a közvélemény előtt. Még az nagy baj, hogy egy foglalkozásu, egy intézményt szolgáló tagok között is, a klikk rendszer dominál, a meg-

különböztetés foglalkozás és foglalkozás között.

Rikitóan tűnik ez elénk, mikor egyes egyesületek beléletét figyeljük. Egy-egy nagyobb hivatalnok, micsoda góggal nézi az embereket. Ahol sok a vagyonos tag, ott elmarad a szegényebb, a hol több a kisebb fizetésű ember, oda nem megy a vagyonos, mert derogálna neki, hogy egy asztalnál üljön olyan emberrel, akinek kevés az apró pénze.

A rangkórság mint a fába fészkelődött szu pusztítja az egyesület erejét. A gazdag a szegényebb ember éhletelenségén szánakozik, a szegény a gazdagok pöffeszkedéseiben boszankodik.

És az a pár ember, aki tulteszi magát a társadalmi élet e rákfénjén, minden szórakozását a kártyaasztalnál keresi.

Nem azok ma a kaszinók, ahogy azokat Széchenyi megalkotta.

Jó arra, hogy egyes emberek hiúságának tért adjon, hogy a kisvárosi pletykákon rágódják: mely a hivatalnok hirnevét, a családi boldogságokat szétrombolja, jó arra, hogy az embereket egymással összeveszítse, hogy unalmas estéken ellehessen játszani — bizony sokszor — a hazard játékokat.

Az egyesületek vezetői nagyon elhibázzák a nemes intenciókat, mikor megnyitják a rangkórság zsilipjeit és megengedik, hogy egyes emberek hatalmaskodása árán beálljon az egyesületi élet pangása.

Az elkedvetlenedő emberek nem fizetik a tagdíjakat, az egyesület előbb vagy utóbb megbukik, az enyészetnek adatik át, csak azért, hogy már holnap egy másik egyesület keletkezzék, mely

a disznótort s bámulatosan tudnak kezelni oly világi fegyvereket, mint kés és villa. Más-kor a polgártársak kissé józantalan állapotban botorkáltak a présházak között, lent pedig dolgozott a bor a hordóban; viaskodott önmagával, mert amig fiatal a bor, addig rossz a lelkiismerete. A karaktere pedig azután is kitanulhatatlan. Mert hogy Noé az első szőlőtökét mielőtt elültette volna, megáztatá egy oroszlan, egy majom, egy disznó és egy bárány vérében. Azért van aztán a hatásában az az eredmény, hogy vagy oroszlanmá, vagy majommá, vagy éppen báránykává, esetleg disznóvá válhat tőle az ember. Mindamellet ha „bort megissza magyar ember, jól teszi”. Őrizkedni kell az olyan férfaktól, akik nem issznak bort; azokban kiló számra találtatódnak egyéb rossz tulajdonságok. Másfelől szólni való az olyan ember. Mintha örökös árvaságra született volna. Ha jóbarátai között ül, akkor is mintha egyedül volna. Meg nem ölelik, meg nem csókolják; tréfái savanyuak, nevetését soha nem veszik igazinak. Az asszonyok csakugy felvállról nézegetnek rá. Egy férfi, aki bort nem iszik, mintha nem is lenne igazi férfi.

Ellenben milyen kedves és boldog a balatonvidéki ember. Mint a régi jó hordó, belül egészen borkóval van bevonva. A bor a hitvallása. Mint Angliában a Cromwel korában a királpártiak ismertető jele a husos pástétom; a pápistáké a mazsolás leves, az istentagadóké a rostélyos volt. Ugy lehet megismerni a balatonvidéki embert a boros palackjáról.

Ugy hallatszik, hogy ott most is van bortermés. Hát legyen is. Mert mink itt csak a multon kérődzünk. Tavaly úgy tűnt föl a szőlőhegy, mint az emberi társadalom napfénynek kitett szerencés magaslati, ahol a jókedv, lángész, tűz és erő fejlődnek ki az emberben, mint a szőlőfűrtben a bor. Most ellenben szegyenkezve és gyalázkodva járunk az üres présházak körül, halljuk a kárörvendő nyegleséget: Nem adom száz forintért, hogy szőlőm nincs. A mester ur egy-egy karéj kenyeret vágott a gyerekeinek a kezébe, nemkülönb a magába és végigmenve négy „vágón”, a félhold szőlő termését megették egy fölöstökömre.

Már most tessék csak számítani: Tavaly kivittek a községünkéből négyezer hektoliter

hasznos sorsban ismét csak az enyészete lesz.

Az egyesületi élet ne törje meg a frakk, a vasalt nadrág és az aranyóra szemléldését. Ne terelje azokat a tömeg, akik bélelt tárcából fizetik a pincért, csak akkor, ha azok a szerencsés bolondok tulteszik magukat a mucaiios fel-fogáson: és azt az eszmét szolgálják, hogy az egyesületnek hazafias és kulturális teendői vannak.

A személyi hiúság ne üsse fej sátorfáját az egyesületben: mert nincs mit árulnia. Egészséges emberek nem vesznek belőle.

Mennyivel szebb, mennyivel emberibb, ha a nagyságos urak mellett ott ül minden dolgozni szerető ember, akik a haladás lobogóját követik.

A széjjelhuzás, a klikk rendszer, mint valami fekete felhőosztlány, vonul át az egyesületi élet égboltján és minden percben attól lehet félni, hogy most tör ki a vihar. Gyakran mennydörög az elégedetlenek szava. Ilyenkor látjuk, hogy micsoda csunyán pusztít a torzsal-kodás vihar.

Sajátságos, hogy éppen nálunk, mikor az együvé tartásra oly nagy szükség van, éppen nálunk különböz-tetik meg az embert a másiktól. Mindez a nyugaton másképp van. De azért egyre hangoztatjuk, hogy demokraták vagyunk, jóllehet az arisztokráciát utánozzuk.

Mindenben csak az az elegáns, a mi sok pénzbe kerül, csak az számít, aki a divat szertelenségeinek hódol, aki több mint te, aki nagyobb mint ő. Aki kedvesebb mint én, aki szerényebb mint ő, az már nem számít, azt már lenézik a társaságból.

Hibás, beteges állapot ez. Nem lehet eléggé hangoztatnunk, hogy főleg

vidéken nem szabad kasztokra szakad-nunk. A főváros nagy népessége meg-engedi, hogy ott mindenféle szaknak lehetnek körei. De a vidék szellemi ereje csak úgy hat, ha az erők egyesül-nek. A csip-csup egyesületek kasztrend-szere nem segít elő semmiféle nemzeti ügyet. Nem szolgálja sem az irodalmat, se a község, se az ipar, se a társas élet ügyeit.

Arra pedig egyáltalán nincs szük-ség, hogy csak azért fizessünk tag-díjakat, hogy az embereket egymással összevezzsítsük. Annak nagyon drága a társaskör, meg nem is arra való.

H i r e k.

Okt. 6. és az iskola.

Laptársunk, a „Bácsmezei Független-ség” néhány megjegyzést fűz az október 6-iki gyászünnepehez s tapintatlansággal vádolja egyik intézetünket, mert a tanári kar nem vezette el hivatalosan az ifjúságot az ünne-pélyhez s kíváncsi azon okokra, melyek az intézet igazgatóságát ebben vezették. Az ünne-pély lefolyása után ez a kíváncsiság a mi meggyőződésünk szerint megkésett. Mert bár-milyen okok vezérték is a testületet elha-tározásában, hogy az ifjúságot nem vezeti el a kegyelet ünnepe, post festa könnyű meg-győző okát adni. Amennyire kívánatos, hogy az iskolás növendékek a hazafias kegyeletet és lelkesedést a felnőttek szép példájából szívják lelkükbe, ép oly mértékben kell óvni gyöngéd lelküket, hogy a pártpolitikai szenvedé-lyek izzó gyűlöletének helyet, alkalmat és hallgatóságot nem tekintő s kifejezéseiben sem válogató kifakadásai idő előtt megmé-telyezzek. Iskolás gyermeknek ugyanis, akinek még nincs és nem is lehet politikai esemé-nyekről önálló ítéllete s ennek hiában tapasztalato-kból meggyőződések leszürésére még teljesen képtelen, a pártpolitika mótely. Nem hisszük, hogy volna apa, ha még oly lelkes függetlenségi párti is, aki örülne annak, vagy éppen kívánná is, hogy kis fiának lelke türel-metlenséggel, gyűlölettel s kiméletlenséggel

teljék el mindenki iránt, aki az övétől eltérő nézetten van.

Az ünnepe előtt talán mi is fájlaltuk volna, ha előre értesülünk róla, a testület határozatát, az ünnepe után azonban dí-csérjük okos óvatosságát, hogy növendék ifjúsága részére az intézet kebelén belül ren-dezett a nemzeti gyász évforduló napján kegyeletes emlékünnepet és csak a hivatalos gyászistentiszteletre vezette el a felnőttek közé. Így is még mindig nagyon sok volt ott közülök. S vajjon épültek-e valamit, mikor egyszerre gyalázkodásnak s fenyegetőzésnek iszapos áradata borította el kegyeletüknek tiszta érzelemfolyamát, melyet az iskolai gyászünnepe fakasztott lelkükben? Aligha.

A gyermek tanulja meg, hogyan kell magasztalni a dicsőt, a nagyot; de ne tanulja, hogyan kell gyalázni az alávalót, a törpét. Tanulja meg, mint kell lelkesedni az igazért, széperért és jóért; de ne tanulja, mint kell gázolni a hamisat, a rutat s a rosszat. Tanulja meg, hogy kell áldozni nemzeti eszmé-nyeink oltárán; de ne tanulja, hogy kell bitófára akasztani ellenségeit. Az egyik vég-letből majd kiváltja az élet, ha kell, a másik végletet. Azt nem kell tanulni, sőt mert fog-a-nóssabb, távol kell tartani a gyermeklelektől, ameddig lehet. Különben fog tudni gyalázni, gyűlölni és rombolni anélkül, hogy tisztelni, lelkesedni és alkotni is tudna.

Ha a felnőttek ünnepejére el akarjuk vezetetni a serdületlen ifjúságot, akkor min-den ünnepi szónoknak az legyen a legfőbb törvénye: favete linguis! Mert a gyermeknek rútat hallani nem szabad, csak szépet. Dixi.

Kinevezés. Öfelsége Declava Béla apatini járásbíró a VII. fizetési osztályba so-rozott járásbíróvá nevezte ki.

Uj aljegyző. Az igazságügyi miniszter dr. Ceisz Lajos szabadkai törvényszéki jog-gyakornokot ugyanezen törvényszékhez aljegyz-ővé nevezte ki.

Kinevezés. Latinovits Pál főispán Jablonszky Aladár végzett joghallgatót tb. szolgabíróvá kinevezte és szolgálatára a zombori járási főszolgabírói hivatalhoz osz-totta be.

Helyettesítés. Latinovits Pál főis-pán Veszelovszky István tb. aljegyzőt a Zombor városánál ideiglenesen üresedésben levő aljegyzői állásra helyettesítette.

Negyven évi közszolgálat. Popovits István kulai adótárnok, ki hosszú időn át működött helyben is mint adóellenőr s lelkiismeretes, pontos szolgálatával főlebb-valóinak, szeretetreméltó egyéniségével pedig mindazoknak, kik vele érintkeztek, általános becsülését érdemelte ki, mostanában töltötte be állami szolgálatának negyvenedik eszten-dejét. Ez alkalommal Popp György kir. pénzü-gyigazgató a következő levelet intézte hozzá:

„A m. kir. pénzügyigazgatóság tudomása szerint adótárnok ur közelébb tölti be állami szolgálatának negyvenedik esztendejét.

A gondviselés különös kedvezését ké-pezi, ha a pénzügyi pályán működő állami tisztviselőt fáradságos élete ezen mesgyéjéhez meg nem törve, és testi, valamint szellemi épségben eljutni engedi, ha módot és időt enged neki arra, hogy újra, meg újra végig-vonultathassa lelki szemei előtt mindazokat a küzdelmeket, töprengéseket, reményeket, csatolásokat és sikereket, melyeket negyven hosszú esztendőn keresztül átélt.

Kétszeresen boldogító, ha valaki — miként adótárnok ur — ezen visszapillantás közben teljes és jogos öntudattal a kötele-ségek hű és pontos teljesítésén kívül az ál-talános becsülés, a rokonszeny és szeretet

bort husz koronájával számítva hektóját. Ez Maróti szerint nyolevanezer korona. Ennyi pénz jött hozzánk többnyire Bécs, Pozsony s egyéb osztrák zsebekből. A félhold szőlős napszamos ember is 3—400 koronát gombolt be borból, azontul a maga számára is maradt. Most mindezen pénzekből elesett a közönség, magának sem lesz inni való bora. Ha bor nem lesz: nem tartatódnak lakodalmak, nem köttetnek házasságok; ha nem köttetnek s nem történnék párosodások: akkor nem leszen szaporodása a nemzetnek. Vagy tán jobb is, ha nem szaporodik a magyarság ebben a keserves időkből, amikor minden reménység csak azért csillan fel számunkra, hogy aztán megcsalhatson és gyalázatba döntsön. Junius-ban még bő terméssel kevélykedett a szőlő, félév óta lestük, hogy a magyar király a magyar nemzetnél pártját fogja a magyar nyelvnek. A fehérvári 17. honvédezedbeli bakák a gyászos emlékü idei hadgyakorlatokon már úgy dalolták, hogy:

Besötétült a németek ablaka.

Már ezentul magyar szót hall a baka.

Nem hiába bizakodtunk Kossuthba,

A német szót abfíroljuk a sutba.

Minden baka összeszedje most magát!
Nem „rexum” lesz ezután, de „jobbra át”,
Ha fölhangzik a vezényszó: „előre”!
Minden német kertajt csinál előle.

Hát a termésben is, a vezényszóban is, minden reményünkben csalódtunk. Már-már a Bánk-bán kifakadása illik ajkunkra: „Nincs a teremtésben vesztes csak mink!”

Még napfény patakzik az őszi tájon és bearanyozza a sárga levelet. De azért a levegő tele van az ősnek sajátosságos lemondó illatá-val, amely hasonlít az elégetett illatszerhez. Az ég kék, mintha lazulit zománcal volna bevonva s a levegő mozdulatlan meleg csönd-jére talán fehérhúás angyalok vigyáznak fel kezükben olajjaggal.

Ám az egész országnak az egész nem-zetnek lelkében is, areulatán is olyan szomorú-ság vagy, amilyen a gólya szemében szokott lenni ősszel. Szinte kérdezzük a költővel:

Édes hazám, hova lett a jókedved,

Az a híres, rózsapiros örömed?!

Hm! — Hogy hova lett?! — Azt Bécs-ben tudnák megmondani.

folytonos megnyilatkozásaiban lelheti örömet, ha tudnia és éreznie adatik, hogy mint tisztviselő becsülettel megfelelt kötelességeinek, mint ember pedig a szeretet és rokonszenven önként nyújtott nyilvánulásának a részese.

A kir. pénzügyigazgatóságnak bőven volt alkalma annyi éven át adótárnok urban egyfelől a hivatali kötelességeit mindég és minden körülmények között hűen, pontosan és odaadóan teljesítő tisztviselőt, másfelől az igazán hazafiasan érző és rokonszenvet gerjesztő férfiut megismerni. Miért is megragadja az alkalmat, hogy a jelentőséges évforduló alkalmából adótárnok urat szívélyesen üdvözlje.

Senki és különösen a tisztviselő ne tartson számot arra, hogy a közérdekben kifejtett összes önzetlen törekvései teljes elismerésre vagy éppen jutalomra találjanak; de ha e tekintetben a közelállók őszinte elismerése és fentartás nélküli méltánylása valamit számíthat, úgy ezt a kir. pénzügyigazgatóság részéről igaz örömmel fejezem ki és azt kívánom, hogy az állami szolgálat ezen nevezetes mesgyéjén túl is boldogan és meglegedetten töltse el napjait. — Mi is szívesen mondjuk: ad multos annos!

Jom Kippur. A zsidóknak legnagyobb ünnepe jom kippur (engesztelés napja) tegnap, hétfőn volt. Mint minden ünnepe a zsidóknak, ez is már a nap előestéjén kezdődött, tehát vasárnap este és tartott hétfőn este a csillagok feljövételéig. E napon nemcsak minden munka szünetel, hanem minden élvezettől, evéstől és ivástól tartózkodik minden hitű zsidó és áhitatos imába elmerülve az egész napot a templomban tölti, bűnbocsánatot esdekelve az egek urától.

Eljegyzés. Ticsinai Ticsinszky Károly pénzügyi számtiszt eljegyezte Hoós Ilonkát, Martonosról.

Városunk közönsége a vakokért. A vakokat gyámolító országos egyesület Budapesten a társadalom legszámalomraméltóbb, leggyámoltalanabb tagjait veszi pártfogásába s igyekszik a legszerencsétlenebb embertársainknak sorsát elviselhetővé tenni. Alkalmat nyújt nekik a kiképzésre, mely a vaknak nemcsak műveltséget nyújt, hanem munkaképességet és mindennapi kenyeret is ad. A vakok nemcsak írni és olvasni tanulnak, nemcsak a szellemi téren tudnak — és pedig feltűnően — munkálkodni, hanem kitűnő iparosokká is válhatnak. A lábtörlőkészítést, kefekötést, kosár- és nádszék-fonást, kötéverést stb. szokták tanulni és ez iparágakban oly kiváló ügyességre tesznek szert, hogy munkájuk bármely kiállításán kiállja a versenyt s e mellett készítményeik olesók és tartósak. E nemes munkában az országos egyesület a társadalom hathatós támogatását méltán elvárhatja. Sajnos, a társadalom még filléreivel is fukarkodik. Tudvalevő, hogy városunkban is perselyek vannak kitéve a vakok számára való adakozás céljából. E perselyekben városunkban a legutóbbi fölbontás alkalmával 71 korona 70 fillér találtatott. Nagyon sok egészen üres volt. Hunyjuk be csak egy perere szemünket, képzeljük magunkat az örök sötétségben levő szerencsétlenek helyzetébe s adakozzunk a vakoknak!

Apatin-zombori villanyos vasút. Zombor város tanácsa átirattal kereste meg Apatin község képviselőtestületét, hogy miután Zomborban a villanyos világítás bevezetése már a befejezés stádiumában van, Apatin községe közösen városunkkal vezesse be a villanyvilágítást és hogy villanyos erejű vasutat létesítsenek Apatin és Zombor között.

Névmagyarosítás. Mayer Károly, a bajai kir. járásbírószék érdemes vezetője úgy a saját, mint kiskorú gyermekeinek vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Major“-ra változtatta.

Esküvő. Göndör Ferenc óbecsei róm. kath. tanító ma vezetői oltárhoz Kautny Irma ottani óvónőt.

Színházi páholybérletők figyelmébe. Mindazok, kik a városi színházban páholyt bérelni szándékoznak, a délelőtti hivatalos órák alatt a város polgármesteréhez fordulhatnak.

Halálozás. A magyar közművelődésnek egyik érdemes munkása hunyt el Szabadkán 56 éves korában: Sziebenburger Károly nyugalmazott főgimnáziumi tanár. Az elhunyt az irodalomnak is lelkes művelője volt. Utolsó nagyobb szépirodalmi műve a Bottyán generális c. színmű a vidéki színpadokon nagy sikert aratott. A szabadkai hírlapírók jeles kartársuk, a szabadkai gimnázium — volt jeles tanárának, a szabadkai Szabad Liceum — érdemes működő tagjának haláláról külön gyászjelentést adtak ki. Mi is őszinte szívvel csatlakozunk az általános részvéthez, mert a boldogult a mi lapunknak is több éven át jeles munkatársa volt. — Sziebenburger Károly Szabadkán született 1849-ben. Középkorai tanulmányait befejezve, a budapesti egyetemen tanári oklevelet nyert. Előbb Monoron, majd 1872-től fogva Szabadkán működött, mint a magyar irodalomnak s a történelemnek tanára. A magyarosításnak lelkes apostola volt az iskolában és a társadalomban egyaránt. Munkája áldásos volt, emléke legyen áldott!

Vitéz utcai csendélet. A szüretnek jobbára vége van. Az újbórt gőze soknak az agyába szállt. Ugylátszik Ocsenás József és 2 társa, kik egyébként szitakötők, szintén megizlették tegnapelőtt a zamatos újbort. De hogy a nagyközönség is értesüljön meglehetősen illuminált állapotokról, orditozva, bögve dühöngéltek a Vitéz utcán végig, belekötve az arra járó-kelőkbe. Klár István volt levélhordó szerencsétlenségére éppen abban a pillanatban lépett ki házának ajtaján, mikor a kaptos három szita odaérkezett. Hamarosan közrefogták és a közmondás szerint a fején kezdtek ki, szitaszöveget akartak a fejéből csinálni. Igyekezettük sikert koronázta. Egy meglehetősen nagy lyukat ütöttek a szegény ember fején. A dulakodásra az utca népe is odasereglett. Látna a hősök az érkező embereket, hamarosan kerekelt oldottak. A bezdáni ut sarkán levő ártézi kútnál áll rendőr? Ez az eset az ártézi kútnál 50 lépésre történt. A lárma és dulakodás zaja az utca végén levő házakba is behallatszott. De a rendőr vagy süket volt, vagy pedig amivel szitakötőkkel volt dolga, szítán át gyönyörködött az épületes látványosságban. Főkapitányunknak módjában áll az illetőt kipuhatólni és mulasztásért felelősségre vonni. Ha a posztoló rendőr maga nem mert közbelépni és megvédeni szorult helyzetében a város egy polgárát három rakoncátlankodó suhanccal szemben, miért nem hívott a honvédségtől segítséget, avagy miért nem telefonált a honvédlaktanyából a rendőrségre? Felkérjük agilis főkapitányunkat, hogy a polgárok testi épségének megvédésére alkalmazottait megfelelően oktassa ki, mert a rendőrséget nemcsak diszkvivalásokra tartja a város közönsége. A megsérült a büntető bíróságnál keres orvoslást. (Beküldetett.)

Nagy idők tanuja. Borovszky Ernő 48/49-es honvédszázados a múlt héten Budapesten 84 éves korában elhunyt. Tizenkét kemény esztában vett részt Délmagyarország függetlenségi harcában és pedig Szenttamás első izbeni megtámadásánál, Pákozdnál, Sztapárnál, Zombornál, Zentánál, Szenttamás bevételénél, Titelnél két izben, Kátynál és a kamenicai sáncoknál két izben. Temetése pénteken volt. Az elhunytat kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja.

Szabadközlekedést! Figyelmébe ajánljuk a rendőrkapitányságnak — esodáljuk, hogy a hivatalszoba ablakán keresztül magától nem veszi észre — azt a türhettelen állapotot, hogy vasárnaponként úgy el-ellepi az ácsorgó nép az aszfaltjárót, hogy az ügyes-bajos ember, ha éppen arra visz az útja, kénytelen leszorulni az egyenetlen kövezetű térre. Így volt ez most vasárnap is. Kérjük a rendőrkapitányságot, hogy ilyenkor legalább egy haladó embernek elégséges szabad közlekedő utat nyitasson közegeivel az ögyelgő emberfalanxban, ha már az ácsorgás Zomborban az aszfalton meg van engedve, ámbár a nép, az istenadta nép maga is zavartalanabban ácsoroghatna az aszfalt mentén, a tér kövezetén. Reméljük, hogy e panasz megisméltésére nem lesz szükség.

Ismét bicska. Szombaton délután a honvédlaktanya mellett Buday Antal eserepfedő és egy pajtása — akivel már régebben ellenséges viszonyban állott — összetalálkozott. Eleinte csak szóval sértegették egymást. Midőn egyik sem akart tágitani, Buday Antal előnyösen ismert bicskaforgató — oly szerencsétlenül szurta meg ellenfelét, hogy az rögtön összeesett. A megsértett ugylátszik, hogy meglehetősen szívós természetű bir, mert már vasárnap délután a löverseny vizsgálmaiban gyönyörködött. A tettes pedig az ügyesség börtönében várja tettének méltó jutalmát.

Szappangyár Apatinban. A Jovanovits és Schönberger cég Apatinban szappangyárat alapított. A közönséges szappanon kívül a legfinomabb pipereszappanokat is elő fogja állítani.

Gondnokság alá helyezés.

Zombor város tanácsa közhírré teszi, hogy Feries Jenő 34 éves g. kel. vallású zombori születésű és illetőségű magánzót a zombori kir. törvényszék 1905. évi augusztus 23-án kelt 8223. sz. ítéletével elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Utazás akadályal. Tomics Jása, a „Zasztava“ szerkesztője városunk felé utaztában az újvidéki vasúti állomáson nejevel együtt be akart ülni egy vasúti kocsiba. A beszállás pillanatában Topavicza mérnök, aki a „Zasztava“ szerkesztőjével ellenséges viszonyban van, Tomics után rohant és botjával ráütött Tomicsra. Az egyik ütés a fejét találta. Tomics erre visszafordult és a nála levő revolvert Topaviczára szegezte, de izgatottságában nem bírta elsűtni. Az állomásfőnök és a kalauzok közbevetették magukat és sikerült Tomics kezéből a revolvert kicsavarni és mindkettőjüket a megjelent rendőrörszemnek átadták. A kapitányságnál jegyzőkönyvet vettek fel, majd mindkettőjüket szabadlábra helyezték.

A „Torontál-Bácsi Halászi Társulat“ a lapunkban is ismertetett 600 kat. hold terjedelmű mesterséges üzemű „Halastavat“ f. hó 2-án Bácsföldváron Rohonczy Gedeon nagybirtokos elnöke alatt tartott nyilvános ülésén adta bérbe miniszteri jóváhagyás fentartásával a legtöbbet ígérő Horváth Ferenc Gergő és társai (péterrévei és bácsföldvári) kiscgazdák által álló társaságnak 15 évi időtartamra évi 29,850 korona bér mellett. A „Halastó“ eszerint kat. holdanként és évenként kerek 50 kor. jövedelmet hoz a tulajdonosoknak. Amiből látható, hogy hazánkban a mesterséges halgazdaságoknak van jövőjük. Ajánlatokat tettek még: Grósz Illés (Bácsföldvár 8100 korona), Csonkity Lázár (Zsablya 10,000 korona), Halastói bérlő társaság (Bácsföldvár 12,100 korona), Milovánov Sándor (Óbecse 14,200 korona) és Katity Jóca (Csurog 29,800 korona).

Lólopások. Nagy Pál bácskertesii Jakos tíz éves szürke paripáját és egy hat éves sötétpej kancáját Topolyán ismeretlen tettesek ellopták. — A kisszállási uradalomban is lótolvajok jártak. Az uradalom 4 lovát sikerült elkötöniök.

Sport.**A lóverseny.**

(A) Október hó 7-én és 8-án tartotta meg a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület az idei lóversenyét teljes sikerrel. Örömmel számolunk be a vármegyei gazdasági egyesület teljes sikeréről. Ez a derék egyesület, amelynek vármegyénk gazdasági életében oly fontos szerepe van és amelynek buzgó vezetősége igazán nemes ambícióval és lelkesedéssel a legmostohább viszonyok között igyekszik pangó gazdasági életünk felvirágoztatására, méltán meg lehet elégedve a két napi verseny sikerével, de örülhetünk mi magunk is, hogy ily kellemes, igen hasznos és tanulságos szórakozásban részesülhettünk. Mult számunkban már jeleztük, hogy az idei verseny, ha nem is mulja felül az előző évi versenyeket, azokkal egy színvonalon fog állani. Csalódtunk! A versenyen részt vett intelligens közönség véleménye szerint Zomborban még ilyen verseny nem volt.

Nemcsak a nevezések száma, hanem a benevezett lovak minősége is büszkeségére válhat a zombori pályának. Első napi sikeres versenyre 15, akadályversenyre 4, urlovasok versenyére 11 nevezés volt. A második napon tartott sikeres versenyre 14, a lovaregylet díjára 13 és az ügetőversenyre 6 nevezés volt.

A startolásnál alig maradt el ló.

A szereplő urlovasok, ami a programmból látható, az ország legjobb urlovasai közül valók.

Az idei verseny csak öregbítette a zombori mező hírnevét. Ha így halad gazdasági egyesületünk, úgy versenyei az ország legelső vidéki versenyei közé fognak tartozni. Igaz ugyan, hogy az ügető versenyre csak 6 nevezés volt, de ez annak tudható be, hogy a lóversenyt rendezőbizottság a budapesti ügető verseny mintájára, feltételeinek 5. pontjában, eltiltotta a bandage használatát. Ez a szigorítás sokakat — akiknek nevezését a rendezőbizottság is biztosra vette — visszatartott.

Magának a versenynek a sikere idb. Szemző István nagybirtokos illusztris nevéhez fűződik. Vármegyénknek legnagyobb sporttekinetlye, bámulatra méltó szakértelemmel, pártját ritkító nemes igyekezettel állott a gazdasági egyesület kebeléből kiküldött bizottság élén és azzal vállaltva fáradozott a verseny sikerén, fáradságának meg is volt az eredménye, mert a verseny sikerült, fényes volt.

A verseny lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőkben számol be:

I. nap. 1905. október 7.

I. Mezőgazdák versenye.

Dij: 250 I., 50 II., 30 III., 20 IV.

Horváth Mihály Szabadka	1.
Dobó Szilveszter Martonos	2.
Szigeti József Ómoravica	3.
Natkay József Ómoravica	4.

II. Zombor város díja.

Dij: 750 I., 300 II., 200 III. Táv. kb. 1600 m. (15 aláírás.)

Báró Baich Iván. 3é. p. k. Svihák 64½ kg. ap. King Monmouth — a. Hősnő. Krause	1.
Reök István. 3é. p. k. Little Kohn 69½ kg. ap. Hulton — a. Vinaigrette. Tulajdonos 2.	
Dobó István. 6é. stp. m. Rialto 73 kg. ap. Kegyúr — a. Réve d'Amour. Dobó M. 3.	
Seprősi ménés. 3é. p. k. Ocskay brigadéros 67½ kg. ap. Jack O'Lantern — a. Oliva. Czárán J.	4.

Koller Ede. 3é. p. m. Papicz 67 kg. ap. Or-vert — a. Szlachcianka. Tulajdonos 0.
Gróf Merveld M. 3é. p. m. Fortunio 68 kg. ap. Ganache — a. Millionärin. Gróf Vay 0.
Samarjai Géza. 3é. p. m. Bonaventura 67 kg. ap. Bonavista — a. Gloster Belle. Tulajdonos 0.
Seprősi ménés. 3é. s. k. Hilda 66 kg. ap. Mindig — a. Vain Glory. Czárán J. . 0.
Sibrik Sándor. 3é. p. k. Nyalánk 68½ kg. ap. Bogdány — a. Torkos. Tulajdonos 0.
Tot. 10:30. Seprősi ménés kijelenti, hogy „Ocskay brigadérossal“ akar nyerni. „Bonaventura“ verseny előtt Schey Pál százados tulajdonából Samarjay Géza főhadnagy tulajdonába összes kötelezettségeivel ment át. Könnyen 1 hosszal I., nyakhosszal III.

III. Hölgyek díja.

(Akadályverseny.) Tiszteletdíj az I., 200 II. Táv. kb. 4000 m. (4 aláírás.)

Koller Ede. 6é. p. k. Liszka (fv.) 72½ kg. ap. Morgan — a. Didit. Tulajdonos . 1.
Nagy Ákos. 6é. p. k. Biéta 76½ kg. ap. Panzerschiff — a. Alzbéta. Sibrik S. . 2.
Számítalan hosszal nyerve.

IV. Urlovasok díja.

1000 I., 400 II., 200 III. Táv. kb. 2000 m. (11 aláírás.)

Koller Ede. id. p. m. Maikönig (fv.) 73 kg. 1.
Seprősi ménés. 3é. s. k. Nem bánom 66½ kg. ap. Bonavista — a. Namuna. Czárán J. +
Schey Pál. 3é. p. k. Góhér 66½ kg. ap. Guerrier — a. Gladia. Raus +
Nagy Ákos. 4é. p. k. Matador 74½ kg. ap. Matchbox — a. Vinaigrutte. Sibrik S. 4.
Báró Baich Iván. 3é. s. k. Jaj de fáj 64½ kg. ap. King Monmouth — a. Hősnő. Krause 0.
Reök István. 4é. s. m. Czéllövő 71 kg. ap. Bonavista — a. Vinaigrette. Tulajdonos 0.
Seprősi ménés. 3é. s. k. Creature 65½ kg. ap. Bonavista — a. Creeping Jenny. Czárán János 0.
Igen könnyen 2 h. I., holtversenyben II.

V. Bácskai sikeres verseny.

Dij: 500 I., 200 II. Táv. kb. 1200 m. (4 aláírás.)

Kiss Aladár. 4é. p. k. Nelly (fv.) 68½ kg. Krause 1.
Maróti Kálmán. 5é. s. k. Liza (fv.) 64½ kg. Dobó M. 2.
Rohonczy Lőrinc. 5é. p. k. Lisbeth 67½ kg. ap. Panzerschiff — a. Alzbéta. Czárán J. 3.
Samarjay Géza. Id. p. k. Naughti Girl 67½ kg. ap. Acrobat — a. Repkény. Tulajdonos 4.
Feltartva 3 hosszal I., ½ hosszal III.

II. nap. 1905. évi október hó 8-án.

Az érdeklődés főleg a magántétfogadás és az ügetőversenyre irányult. Fokozta az érdeklődést, hogy Hanzély János, aki tavaly már elvitte az ügetőverseny első díját az idén ismét sorompóba lépett. A programnak ez a száma valóban érdekes volt és minden várakozást fölülmúlt.

A rendkívüli érdekes versenyt Hanzély János nyerte meg. A tér felén már biztos nyerőnek látszott. A közönség lelkes zajongása között futotta meg a 3 utolsó kört.

A részletes eredmény a következő:

I. Államdíj.

Dij: 800 I., 300 II., 200 III. Táv. kb. 1600 m.
Schey Pál. 3é. p. k. Góhér 66½ kg. ap. Guerrier — a. Gladia. Raus 1.

Seprősi ménés. 3é. s. k. Nem bánom 66½ kg. ap. Bonavista — a. Namuna. Czárán J. 2.
Báró Baich Iván. 4é. p. k. Svihák 65½ kg. ap. Jack O'Lantern — a. Swallow. Krause 3.
Dobó István. 6é. stp. m. Rialto 74 kg. ap. Kegyúr — a. Réve d'Amour. Dobó M. 0.
Koller Ede. 3é. p. m. Papicz 67 kg. ap. Or-vert — a. Szlachcianka. Tulajdonos 0.
Nagy Ákos. 4é. p. h. Matador 74½ kg. ap. Matchbox — a. Maritana. Sibrik S. . . 0.
Tot. 10:30. Feltartva 3 hosszal I., 5 hosszal III.

II. Lovaregylet díja.

Dij: 1000 I., 400 II., 200 III. Táv. kb. 2000 m.
Koller Ede id. p. m. Maikönig (fv.) 73 kg. Tulajdonos 1.
Nagy Ákos. 6é. p. k. Biéta 69½ kg. ap. Panzerschiff — a. Alzbéta. Sibrik S. . 2.
Reök István. 4é. p. h. Little-Kohn 70½ kg. ap. Hulton — a. The Winnings. Tulajd. 3.
Tot. 10:15. Feltartva 1½ hosszal I., rosszal III.

III. Vigaszverseny.

Dij: 700 I., 200 II., 100 III. Táv. kb. 1200 m.
Seprősi ménés. 3é. p. h. Ocskay brigadéros 67½ kg. ap. Jack O'Lantern — a. Oliva. Czárán J. 1.
Sibrik Sándor. 3é. p. k. Nyalánk 68½ kg. ap. Bogdány — a. Torkos. Tulajdonos 2.
Gróf Merweld Miksa. 3é. p. m. Fortunio 68 kg. ap. Ganache — a. Millionärin. Gr. Vay 3.
Báró Baich Iván. 3é. s. k. Jaj de fáj 64½ kg. ap. King Monmouth — a. Hősnő. Krause 0.
Samarjay Géza. 3é. p. m. Bonaventura 67 kg. ap. Bonavista — a. Gloster Belle. Tulajd. 0.
Tot. 10:15. Küzdelem után 1 hosszal I., 3 hosszal III.

IV. Magántétfogadás.

(Tét: tiszteletdíj.) Távolság kb. 1200 m.
Seprősi ménés. 3é. s. k. Hilda 68 kg. ap. Mindig — a. Vain Glory. Czárán J. . 1.
Reök István. 4é. s. m. Czellövő 71 kg. ap. Bonavista — a. Vinaigrette. Tulajdonos 2.
Igen könnyen 1½ hosszal I.

V. Magántétfogadás.

(Tét: tiszteletdíj.) Távolság kb. 1200 m.
Kiss Aladár. 4é. p. k. Nelly (fv.) 68½ kg. Czárán J. 1.
Seprősi ménés. 3é. s. k. Creature 65½ kg. ap. Bonavista — a. Creeping Jenny. Krause 2.
Biztosan ½ hosszal I.

Ügetőverseny.

Dij: 1400 I., 400 II., 200 III. Táv. kb. 10,000 m.
Hanzély János. 5é. s. k. Vesztés ap. Warren, a. Vércse. 6é. p. k. Rézi ap. Warren, a. Rezes II. 19 p. 30 mp.
Olasz Elemér. Id. sz. k. Daru ap. Zömök, a. Norma. Id. sz. k. Gólya ap. Auselm, a. Norma. Darunál beállott orrvérzés következtében a versenyből kiállt.
Ifj. Szemző Gyula. Id. sz. m. Matyi ap. Happy Promise, a. Mátka. 6é. p. k. Ágnes ap. Johns Wille, a. — 20 p. 02 mp.
Ugyanaz. 6é. p. h. Moet ap. Johns Wille, a. Zemra. 6é. sz. h. Excelezior ap. Johns Wille, a. Büszke.
Id. Szemző István. Id. p. k. Tinka ap. Garlán, a. Zemra. 6é. p. k. Katica ap. Johns Wille, a. Hódos. 20 p. 57 mp.
Ugyanaz. Id. sz. k. Baba ap. — a. — 4é. f. m. Knappler ap. Johns Wille, a. Hódos.
Tehát Hanzély 1 kilométert átlag 1 p. 57 mp., ifj. Szemző Gyula 2 p. és id. Szemző István 2 p. 05 mp. alatt hajtott be.

Közgazdaság.**Széna, szalma, takarmány.**

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.50—2.90, muhar 3.20, alomszalma 1.50, zsupszalma 1.80, szecska 2.20 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.00, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaműek: zab 6.35—6.65, tengeri 8.70, rozs 6.50, árpa 6.40 kor. 50 kilónként.

Szerkesztői üzenetek.

H. I. Palona. Az erdőéri állások betöltésére vonatkozólag nem adhatunk felvilágosítást.

B. L. Zombor Szíveskedjék a tárcsa folytatását is beküldeni, mert addig nem közölhetjük.

K. D. Zombor. A két Kálmán című tárcsa a jövő számunkban jönni fog. Eddig anyaghiány miatt késett.

HIRDETÉSEK.

4138/1905.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Járásomhoz tartozó Bácsalmás, Mátételke és Tataháza községek körzetéből álló községi állatorvosi állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi november hó 1-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésletten érkezők figyelembe vételni nem fognak.

A Bácsalmás község székhelyvel bíró körállatorvosi állás javadalmazása a következő: Bácsalmás községtől 840 korona, Mátételke községtől 220 korona, Tataháza községtől 140 korona évi fizetés, havonkénti előleges részletekben.

Nappali látogatási díj Bácsalmáson 50 fillér, éjjeli látogatási díj 1 korona. A többi községekben a hivatalos kiszállás alkalmával ugyanannyi, a hivatalos kiszálláson kívül a községgel külön kötendő egyezség útján lesz megállapítva.

Köteles a két külső községben hetenkint egyszer kiszállni természetbeni fuvar kiszolgáltatása mellett.

Boncolásnál, kisebb műtéteknél — mely döntés nélkül végezhető — és bizonyítványok kiállításáért bélyegen kívül 2 kor., kisebb állatok boncolásáért 1 korona.

Tömeges állat vizsgálásánál és az állatok tavaszi összeírásánál napidíj 4 kor.

Oltási díj oltóanyag nélkül sertések és juhoknál 1—100 drbig 10 fillér, 100 darabon felül oltásoknál darabonként 8 fillér; szarvasmarha és lovaknál darabonként 40 fillér, 100 darabon felül darabonként 30 fillér, mely díjakat az állattulajdonos tartozik fizetni.

Adót nem fizető községi lakosok állatait díjtalanul köteles gyógykezelti.

Köteles az állatorvos hetivásárok alkalmával az állatok és élelmi cikkek megvizsgálását díjtalanul teljesíteni és a község tulajdonát képező tenyész apaállatokat szintén díjtalanul gyógykezelti.

Husszemle díjak a következők: 1 drb szarvasmarha után 60 fillér, 1 éven alóli borjukért és sertésekért 40 fillér, juhok, kecskék és bányók után darabonként 20 fillér, mely szemledíjaknak fele az állatorvost, másik fele pedig a közpénztárt illeti.

Bácsalmás, 1905. október hó 6-án

Szutrély Lipót,

főszolgabíró.

2—1

2064. szám.

egys. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Szilberek községben lemondás és elhalálkozás folytán üresedésbe jött s egyenként 440 korona évi fizetéssel javadalmazott 2 gyalogrendőri állásra ezennel pályázat iratlik ki.

A szabályrendeletnek megfelelő pályázati kérvények **1905. évi október hó 14-ig** alulírt előjárásnál benyújtandók.

Szilberek, 1905. szeptember 28.

A bíró helyett:

Zányi Bódog,

jegyző.

Mergili Vince,

3—3

esküdt.

357. szám.

bv. 1905.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódási kir. járásbíróóság 1904. V. 230. számú végzése által dr. Jusits Elemér hódási ügyvéd által képviselt Fábri Gyula pincédi lakos javára Pintér Mihály pincédi lakos ellen hátr. 55 korona 47 fillér per költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 640 koronára becsült ló, tehén, koesi, stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1904 V. 230/4. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pincéden alperes lakásán leendő eszközlésére **1905. évi október hó 13-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódáságon, 1905. évi szeptember hó 27-én.

Váczy János,

kir. bír. végrehajtó.

5147/1905.

Pályázati hirdetmény.

Begecs községben üresedésben lévő községi végrehajtói állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi október hó 25-ig bezárólag nyujtsák be.**

Ezen állás javadalmazása havi előleges részletekben kifizetendő **600 korona**; megjegyeztetvén, hogy a befolyandó összes végrehajtási díjak a község pénztárát illetik.

Ujvidék, 1905. szeptember 29-én.

Mezey Imre,

főszolgabíró.

2—2

885/kg. 1905. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Borsód község előjárósága közhírré teszi, hogy a községi képviselő-testület 18/kgy. 1905. számú véghatározata alapján a község háznál építendő vendégistálló és felszer. építési munkálatainak biztosítására **f. évi október hó 13-án d. e. 9 órakor** Bács-Borsód község házájánál nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Kikiáltási ár 1686 kor. 86 fillér, mely összegnek 10%-a bánatpénz gyanánt az árlejtést vezető községi előjáró kezeihez leteendő.

A tervezet és árlejtési feltételek a jegyzői hivatalban naponként a délelőtti órákban megtekinthetők.

Bács-Borsód, 1905. október 4.

Markovich Béla,

jegyző.

Bauer József,

bíró.

Uj műkertészet.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy Zomborban a Sztojkovits-féle majorban, közvetlen a vasut mellett, az Export-gőzmalommal szemben

műkertészetet

nyitottunk.

Elfogadunk: **kertek diszítését, szőlőültetést, oltást és bujtatást, komlóültetést.**

Termelünk: mindennemű **virágokat**, legkivált **rózsát**, különféle **gyümölcsfákat** a faj jótállása mellett. Mindennemű **csokrokat** és **koszorúkat** úgy élő, mint művirágokból készítésre elvállalunk.

Megrendeléseket lehet eszközölni a Sztojkovits-féle majorban, vagy Árok-utca 3. sz. a. Bánát külváros.

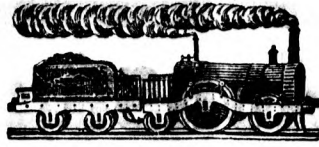
A n. é. közönség pártfogását kérve maradunk

tisztelettel

Radisits Bozsidar és Társa

mű- és élővirág kertészete Zomborban.

10—1

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ERVÉNYES 1905. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Visza		
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.			szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55		10.00
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52		6.37
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind.	SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	9.08	
	1.56	4.43		7.10	6.01		Csantavér		10.26	6.53		1.02	8.18	
	2.21	5.09		7.25	6.27		Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	7.31	
	2.47	5.36		7.42	7.05		Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14		
	3.07	5.55		7.55	7.27		Verbász		9.06	5.37	8.39	11.57		
	3.28	6.17			7.46		O-Kér		8.41	5.13		11.39		
	3.45	6.34			8.13		Kiszács		8.21	4.54		11.21		
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.46	4.50	7.56	11.00		

Oda				Baja—Ujvidék				Visza					
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.			sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.			sz. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50				
	4.11	7.22	1.25		Baja-szállásváros		9.08	3.15	6.42				
	4.25	7.35	1.38		Vaskut		8.53	2.59	6.26				
	4.51	8.00	2.01		Gara		8.32	2.37	6.00				
	5.09	8.17	2.16		Rigyica		8.17	2.17	5.35				
	5.37	8.45	2.39		Sztanisics		8.00	1.57	5.12				
	5.56	9.03	2.56		Gákova		7.36	1.28	4.40				
	6.15	9.22	3.14		Nenadies		7.15	1.08	4.16				
	6.25	9.32	3.23	érk.	ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	12.57	4.05				
2.25	6.51		3.51	ind.	ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20				7.00	
2.31	6.57		3.57		Zombor-vásártér		6.13	11.13				6.52	
2.41	7.07		4.07		Fernbach-szállás		6.04	11.04				6.41	
2.50	7.16		4.16		Zsárkóvác		5.56	10.56				6.32	
3.06	7.30		4.30		Ó-Sztrapár		5.42	10.42				6.15	
3.35	7.49		4.49		Bresztovác		5.27	10.28				5.51	
4.05	8.10		5.12		Hódáságh		5.02	10.02				5.21	
4.46	8.35		5.37		Parabuty		4.43	9.45				4.43	
5.00	8.49		5.51		Paraga		4.22	9.25				4.10	
5.40	9.16		6.09	ind.	GAJDOBRA	érk.	3.46	9.07				3.26	
5.54	9.30		6.23		Bulkesz		3.32	8.55				3.11	
6.16	9.45		6.38		Petrovác-Glozsán		3.21	8.44				2.59	
6.50	10.10		7.03		Futtak		2.52	8.16				2.20	
7.13	10.31		7.25	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.27	7.51				1.40	

Oda				Szabadka—Dálya				Visza					
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.			sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.			sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind.	SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35			
5.25	2.26		7.25		Tavankut		6.17		12.37	10.09			
5.45	2.46	7.19	7.53		Bajmok		5.53	9.11	12.20	9.51			
6.16	3.17	7.41	8.32		Nemes-Militics		5.02	8.46	11.44	9.10			
6.30	3.31	7.53	8.50	érk.	ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51			
7.28	4.00	8.13			Prigl.-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14			
7.42	4.13	8.23			Szóna			8.04	10.37	7.53			
7.54	4.24	8.33		érk.	GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40			
9.18	5.25	9.13		ind.	ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.03			
9.30	5.37	9.23		érk.	DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50			

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Visza			
v. v.	sz. v.					v. v.	sz. v.			sz. v.	v. v.
	4.40	1.32	ind.	SZABADKA	érk.	8.34	5.25				
	5.08	2.00		Békova		8.07	4.58				
	6.19	3.21	érk.	ZENTA	ind.	6.40	3.40				
	7.47	5.27		Ada		5.26	2.19				
	8.10	5.42		Mohol		5.05	2.02				
	8.30	6.02		Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37				
	8.56	6.28	érk.	ÓBECSE	ind.	4.10	1.10				

Oda				Szabadka—Baja				Visza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.			sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.		
4.50	10.30	1.47	7.00	ind.	SZABADKA	érk.	9.29	12.48	6.20	10.28	
5.25	11.09	2.22	7.35		Csikéria		8.56	12.16	5.48	9.52	
6.03	11.46	2.54	8.07		Bács-Almás		8.34	11.55	5.27	9.22	
6.09	11.51	3.00	8.13		Almás		8.19	11.40	5.12	9.06	
6.33	12.15	3.26	8.42		Bikity-Borsód		7.54	11.15	4.47	8.38	
7.07	12.48	4.00	9.16	érk.	BAJA	ind.	7.17	10.40	4.12	7.47	

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Visza			
sz. v.	v. v.	sz. v.				sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	
4.40	9.50	4.25	ind.	Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44			
5.05	10.21	4.49		Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22			
5.27	10.48	5.10		Csurogh		6.15	11.47	7.03			
5.49	11.22	5.32		Zsablya		5.50	11.13	6.37			
6.04	11.45	5.47		Gospodince		5.31	10.44	6.21			
6.30	12.24	6.11		Temerin		5.14	10.20	6.04			
6.39	12.36	6.20		Járek		4.58	9.50	5.46			
6.53	12.53	6.34	érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31			
7.01	1.07	6.36	ind.	VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23			
7.25	1.35	7.00	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00			

Oda				Szeged-Rókus—Zenta				Visza			
sz. v.	v. v.					v. v.	sz. v.			sz. v.	v. v.
	4.20	1.40	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	8.51	5.45				
	4.43	2.04		Rószke		8.28	5.23				
	5.02	2.22	érk.	HORGOS	ind.	8.07	5.05				
	5.03	2.35	ind.	HORGOS	érk.	7.57	4.49				
	5.21	2.58		Bács-Martonos		7.39	4.31				
	5.44	3.24		Ó-Kanizsa		7.25	4.17				
	6.04	3.54		Adorján		6.56	3.53				
	6.29	4.19	érk.	ZENTA	ind.	6.30	3.28				

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Visza			
sz. v.	v. v.					v. v.	sz. v.			sz. v.	v. v.
	6.37	5.10	ind.	UJVIDEK	érk.	6.00	3.01				
	7.00	5.38	érk.	VASKAPU	ind.	5.33	2.38				
	7.05	5.50	ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.33				
	7.31	6.24		Káty		5.06	2.15				
	7.42	6.38		Tiszakálmánfalva		4.43	1.56				
	7.57	7.00		Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41				
	8.11	7.18		Vilova—Gardince		4.04	1.26				
	8.24	7.34		Lok		3.48	1.14				
	8.37	7.50	érk.	TITEL	ind.	3.32	1.00				

Oda				Kiskun-Halas—Bácsalmás—Rigyica				Visza			
v. v.	v. v.	v. v.				v. v.	v. v.	v. v.			
3.50	12.05	6.00	ind.	KIS-KUN-HALAS	érk.	5.44	2.27	10.24			
4.03	12.18	6.13		Kopolya		5.32	2.14	10.11			
4.20	12.35	6.29		Fehértó		5.16	1.57	9.54			
4.37	12.51	6.45		Terézhalom		5.00	1.40	9.37			
4.58	1.33	7.03		Jankovác		4.48	1.27	9.24			
5.25	2.03	7.23		Mélykut		4.20	1.24	8.50			
5.48	2.26	7.44		Rudics		4.00	1.11	8.21			
5.56	2.34	7.52	érk.	BÁCSALMÁS	ind.	3.51	1.00	8.10			
6.16	3.00	8.12	ind.	BÁCSALMÁS	érk.	3.41	11.21	7.40			
6.36	3.20	8.28		Madarász puszta		3.26	11.01	7.20			
6.49	3.38	8.36		Bácsmadaras		3.18	10.51	7.10			
6.57	3.46	8.43		Sanac puszta</							

Házeldadás.

Rókus-utca 20. számú ház szabad kézből eladó, mely áll 4 szoba, folyosó, téli és nyári konyha, éléskamra, kényelmes mellékhelyiségek, virágos udvar, baromfiudvar, nagy konyhakert, mely esetleg házteleknek is alkalmas. Mind utcai front.

Ugyanott **két garnitúra** és egyéb **butordarab eladó.**

Bővebbet Rókus-utca 14. szám alatt. 3-2

Hirdetmény.

A „Bácsgyulafalvai tejszövetkezet” törvényes módon a feloszlást kimondotta s feloszlik.

Hitelezők felhivatnak, hogy követéseiket **6 (hat) hónapon belül** az alulírottaknál adják be.

Ezen tejszövetkezet összes használat alá eső tárgyai **f. évi november hó 15-én árverésen eladottnak** és ezek bármikor a helyszínen megtekinthetők.

Bácsgyulafalva, 1905. október 4-én.

Dörner Ferenc s. k., Gauder Ferenc s. k., cégjegyzésre jogosultak. 2-2

Újdonság!!!

15 perc alatt száradó szobapadló

EMAIL
LAKK.

1 l ilveg 2 kor. 40 fl., 1/2 ilveg 1 kor. 30 fl.
0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Legfinomabb

Borostyán lakk.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Fehér, vörös és fekete

EMAIL

Mosdók, ablakdeszkák, hintók stb. mázolására. 6-6

PARQUET fénymáz
és viasz.

Fehér, sárga és sötétsárga színben.

KAPHATÓ:

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csengettekereskedésében

ZOMBORBAN

Alkalmazást nyer.

Kucora község jegyzői irodájában az adóügyekben némi jártassággal bíró nőtlen ember 2 korona napidíj mellett azonnal **alkalmazást nyerhet.**

Szakácsy Sándor,

2-1 közs. jegyző.

4171/1905.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Bácsalmás községben ujonnan szervezett II-ik községi szülész női állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havonkénti előleges részletekben kifizetendő 200 korona évi készpénz és a szülésnél teljesített segédkezésért 2 korona díj. A megválasztandó szülész nő a községen kívül a bácsalmási szülőtelep központján tartozik állandóan lakni. Egyéb teendőire nézve az I. községi szülész női állás szervezése alkalmával alkotott községi szabályrendelet az irányadó.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi október hó 25-ig** nyújtsák be.

Elkészve érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

Bácsalmás, 1905. október hó 4-én.

Szutrély Lipót,

főszolgabíró.

2-1

Olcsóbb mint bárhol! Pontos kiszolgálás!

VILLANYOS LÁMPÁK!

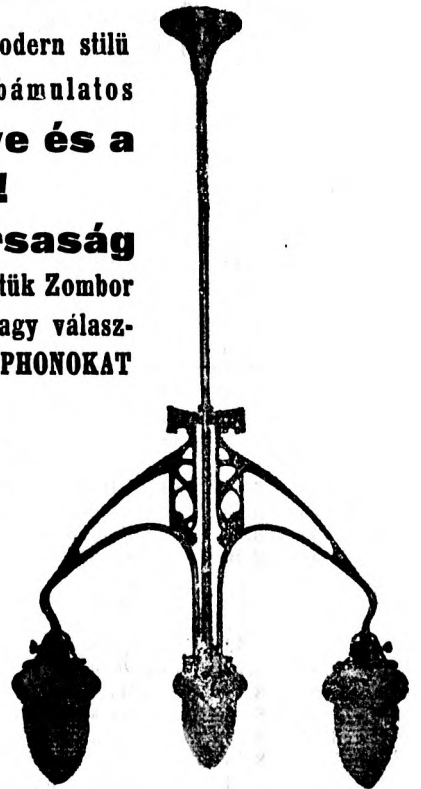

Ajánljuk dús raktárunkat modern stíliu villanyos lámpákban, bámulatos olcsó áron, teljesen szerelve és a vezetékhez kapcsolva!

A grammophon társaság (író angyal védjegy) képviseletét megnyertük Zombor és környéke részére; raktáron tartunk nagy választékban kifogástalan működésű **GRAMMOPHONOKAT** és **LEMEZEKET.**

A triesti **LINOLEUM** (parafa szőnyeg) óriási raktárát is a n. é. közönség b. figyelmébe ajánljuk.

Fehérneműek, izléses nyakkendők, csipkék, szalagok, karlsbadi porcellán serviceok, **BERNDORFI ALPACCA** és **ALPACCA** ezüst.

Chinaezüst és bronz dísz tárgyak olcsó árakon.

A n. é. közönség szives látogatását kéri

Goldfáhn Sándor és Fia,

Zombor, Kossuth Lajos-utca.

Esőernyők, gyermekkocsik, utazó bőröndök, játékok, tajtékpipák.

Szolid elvek.